

zaaknummer 2012T775

15 april 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven.

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven lid van congregatie Broeders Franciscanen
Bleijerheide,

en

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven lid van congregatie Broeders Franciscanen
Bleijerheide,

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 mei 2012. Op 1 oktober 2012 is bij de griffie een brief ingekomen van mr. J.J.M. Goltstein, advocaat te Kerkrade, waarin hij namens de [orde] mededeelt dat deze orde in het vervolg geen reactie meer zal geven op klachten gericht tegen broeders die werkzaam zijn geweest op [internaat]. Deze orde is niet de rechtsoptvolger van de congregatie Broeders Franciscanen Bleijerheide en het geven van een reactie heeft in het verleden geleid tot onterechte verwachtingen.

Op 19 maart 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller, voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is de jongste van zes kinderen. Hij kwam uit een liefdevol gezin. Moeder had astma en was daardoor vaak ziek. Het zusje boven klager was nogal een belhamel en ook klager haalde behoorlijk wat kattenkwaad uit. Omdat het op de lagere school niet goed ging met klager, is hij op het [internaat] geplaatst. Klager is daar geweest van 1955 tot en met 1958. Aangeklaagde 1 was daar begeleider op de slaapzaal. Klager had veel last van heimwee. Om die reden kreeg klager extra aandacht en troost van aangeklaagde 1. Klager werd in de avond/nacht uit zijn bed gehaald en meegenomen naar de kamer van aangeklaagde 1. Hij mocht dan op schoot zitten bij aangeklaagde 1. Hij werd dan over zijn bol geaaid en getroost vanwege zijn heimwee. Gaandeweg ging dit verder en begon aangeklaagde 1 het geslachtsdeel van klager te betasten en te strelen. Na enkele maanden werd klager ongeveer twee maal per week uit bed gehaald door aangeklaagde 1 en meegenomen naar de kamer van aangeklaagde 1 of naar de wasruimte. Klager moest zijn pyjamabroek laten zakken en hij werd vervolgens bij aangeklaagde 1 over de knie gelegd. Klager kreeg dan slaag op zijn blote billen. Soms begon klager te huilen, daarna werd klager getroost en gestreeld, waarbij vrijwel steevast ook zijn geslachtsorgaan werd betast. Dit heeft ongeveer drie jaar geduurd, eerst werd klager alleen getroost, maar gaandeweg werd het contact seksueel van aard. Ook kan klager zich herinneren dat aangeklaagde 1 altijd kwam kijken tijdens de wekelijkse douchebeurt. Daarbij werd 1 keer zijn geslachtsorgaan aan een extra inspectiebeurt onderworpen. Klager kan zich herinneren dat aangeklaagde 1 zijn penis vastpakte en de voorhuid naar achteren schoof. Klager had hier een bijzonder vervelend gevoel bij.

Klager weet zich te herinneren dat hij eenmaal is gevallen en zijn sleutelbeen heeft gebroken. Klager moest toen vrijwel elke dag naar de ziekenzaal waar hij gecontroleerd werd door de ziekenbroeder. Klager kan zich de naam van de ziekenbroeder niet herinneren. Waarschijnlijk is zijn naam broeder [naam]. Bij deze controles moest klager steeds zijn broek en onderbroek laten zakken, waarna hij een uitgebreid onderzoek aan zijn geslacht kreeg. De ziekenbroeder bleef daar dan een tijd mee spelen/betasten en deelde klager vervolgens mede dat hij de volgende keer terug moest komen voor controle. Voor zover klager zich kan herinneren heeft hij zich gedurende een week of zes vrijwel dagelijks moeten melden bij de ziekenbroeder, waarbij het tafereel van het betasten van het geslacht van klager zich elke dag opnieuw voordeed.

Klager kan zich ook herinneren dat hij zich ooit met een verkoudheid bij de ziekenbroeder moest melden en dat ook dan zijn broek omlaag moest en zijn geslacht zogenaamd werd onderzocht middels betasting. Ook weet klager zich nog te herinneren dat hij bij een van de bezoeken bij de ziekenbroeder bedwelmd is geworden door ether of een ander middel.

2.2. Klager heeft thuis weleens iets verteld over hetgeen hem overkwam, maar zijn ouders geloofden hem niet.

Na de lagere school is klager weer thuis komen wonen. Klager heeft in zijn puberteit normale contacten gehad met jongens en meisjes. Hij heeft zijn echtgenote gevonden en is inmiddels alweer 37 jaar met haar gehuwd.

Klager is gesloten, hij is geen echte prater. Hij wil altijd zelf zijn problemen oplossen.

De carrière van klager is goed verlopen. Hij heeft diverse banen gehad. Telkens als zijn baan om welke reden dan ook werd beëindigd, werd hij weer ergens gevraagd door een volgende baas om daar te komen werken.

Pas in 2010 na de openbaarmaking van seksueel misbruik in de RKK kwam zijn internaatsverleden weer boven. Tijdens het lezen van het Limburgs Dagblad werd klager zeer emotioneel en liepen de tranen over zijn wangen. Klager begreep toen dat hij iets jarenlang had weggedrukt en heeft op dat moment aan zijn vrouw uitgelegd wat er destijds op het internaat met hem was gebeurd.

In een eerdere fase in zijn leven heeft hij wel ooit mededelingen gedaan over de vreselijke tijd die hij op het internaat had beleefd, maar hij was daarbij niet verder gekomen dan termen van 'de rotzakken' of 'de smeerlappen van het internaat'.

2.3. Klager hoopt op een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen hem is aangedaan in de jaren dat hij verbleef op [internaat]. Klager hoop door een gegrondverklaring zijn zelfrespect te hervinden. Tenslotte hoopt klager dat door het openbaar maken van hetgeen hem is aangedaan op het internaat men zich bewust is van hetgeen is aangericht met de hoop dat daaruit lering wordt getrokken.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende zeker twee jaar minstens twee keer per week door aangeklaagde 1 is betast aan zijn geslachtsdeel. Dit vond zowel plaats in de slaapkamer van aangeklaagde 1 als in de wasruimte.

Met betrekking tot aangeklaagde 2 acht de Klachtencommissie aannemelijk dat het hier om broeder [naam] gaat. Hoewel klager zich de naam van aangeklaagde niet meer kan herinneren en de restanten van het archief geen gegevens omtrent aangeklaagde 2 bevatten, blijkt uit alle klachten tegen aangeklaagde 2 dat deze werkzaam is geweest als ziekenbroeder op [internaat] van [periode]. Gezien het feit dat klager op het internaat heeft gezeten van 1955-1958 en het feit dat alle verhalen steeds een zelfde beeld van het seksuele misbruik laten zien gaat de klachtencommissie er vanuit dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde 2. Dit misbruik bestond eruit dat klager gedurende 6 weken dagelijks voor controle naar aangeklaagde 2 moest, waarbij klager telkens zijn broek moest laten zakken waarna aangeklaagde 2 de genitaliën van klager betastte. Tevens gebeurde dit wanneer klager incidenteel naar aangeklaagde 2 moest voor bijvoorbeeld een verkoudheid.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ten aanzien van aangeklaagde 1 ondersteund door de verhalen van klagers [naam], (bekend onder 2011T574), [naam] (advies 2011T292), [naam] (advies 2011T555) en [naam] (advies 2011T585), die allen verklaren dat zij in het waslokaal of de slaapzaal over de knie moesten voor een 'pak slaag' waarbij het 'pak slaag' vooral bestond uit het betasten van de geslachtsdelen.

Ten aanzien van aangeklaagde 2 ziet de Klachtencommissie ook grote parallellen tussen de verhalen van de volgende klagers: [naam] (advies 2011T292), [naam] (advies 2011T555),

[naam] (advies 2011T553), [naam](advies 2011T474), [naam] (advies 2011T529(1)) en [naam] (advies 2011T376(2)) en de verklaringen van [naam] (2011T563) en van [naam], zoals weergegeven in de formulieren “Toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs”. Uit deze verklaringen blijkt steeds van het nodeloos betasten van de genitaliën voor uiteenlopende klachten zoals verkoudheden, ontstekingen, gebroken armen/sleutelbenen, hersenschudding etc.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks tot de Compensatiecommissie wenden.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 april 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan klager verzonden.

Aangezien zich in dezen geen overste heeft gesteld als kerkelijke gezagsdrager, wordt dit advies niet uitgebracht aan een overste. Niettemin kan klager zich op grond van een besluit van de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) met dit advies zonder tussenkomst van een overste wenden tot de Compensatiecommissie.